

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitótér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

IMÁDKOZZUNK.

október 6-án, a magyar nemzet történetének ezen legszomorúbb gyásznapiján, —
 imádkozzunk . . .

Minő sötét, minő zord, minő fájdalmas az a nap.

Ezelőtt ötven esztendővel történt. Minden elsötétült fölöttünk. A nap is
 megállott az Égen és szomorúan nézte végig azt a borzasztó vérdrámát, a boszú és kegyetlenség
 visszataszító művét.

Mit vétettek ők, mi volt a bűnük? Hősök voltak, a kik a legideálisabb, legszebb és leg-
 jogosabb küzdelmet vezették. Szent lelkesedés töltötte be a lelküket és a szívüket, az adta kezükbe
 a fegyvert, a melylyel aztán becsületesen és hősiesen szolgálták a magyar alkotmány és magyar
 szabadság ügyét.

Tizenhárman voltak, mint az apostolok; az apostolok az Isten fiának voltak tanítványai,
 szolgálói, az Isten fiának ígéit hirdették, terjesztették. Az aradi 13 hivatása is isteni volt s az apos-
 toloktól csak abban különböztek, hogy köztük még Judás sem akadt, hanem egytől-egyig meg-
 haltak mártyr-halállal.

Tizenhárman voltak s ott ragyogtak hazánk egén, mint a legszebb, legtündöklőbb csillagok.
 Ragyogásuk volt a mi dicsőségünk, büszkeségünk, átható fényük a hitünk, reményünk és bizal-
 munk. Lehullottak mind a tizenhárman . . .

Mikor a zsarnok hatalma már a földre tiport bennünket, mikor tehetetlenségében idegen
 erő, idegen hatalom segítségével megfosztott szívünk és lelkünk legdrágább, legbecsesebb kin-
 csétől, — a szabadságtól, vérszomjában kegyetlen kézzel felnyúlt az Égre, a hol már csak Isten
 rendelkezik és letépte onnan a tizenhárom csillagot.

De az Isten akaratával szemben gyöngye a zsarnok hatalma. Most is így volt. A bakó
 elvégezte a munkáját, de a 13 csillag visszaröppent, föl az Égre s azóta ott tündöklök, még
 ragyogóbban, még nagyobb fényvel, örök példájául a legigazabb hazaszeretetnek, a legvitézibb
 bátorságnak, az önfeláldozó hősiességnek s örök bizonyosságául annak, hogy a szent ügyet leti-
 porhatja, de meg nem semmisítheti semmiféle földi hatalom.

A miért küzdöttek, a miért meghaltak, az megvalósult. Szabad lett a haza s e szabadság
 az ő vérük nyomán fakadt. Az égi hatalom nem engedhette meg, hogy az a föld, a mely szent
 vérrrel öntöztetett, a zsarnokság hatalmában maradjon . . .

A legszomorúbb történelmi gyásznap ötvenedik évfordulóján hálatelt szívvel imádkozzunk.

Magyarok jószágos Istene! Örök hála és örök dicsőség neked, hogy a népet megajándé-
 kozád a 13 hőssel, a kik a hazáért önzetlenül küzdöttek, meghaltak s a kiknek küzdelme
 végeredményében megteremté a szabadságot.

Hálatelt szívvel kérünk, áldd meg az ő emléküket; testüknek adj örök nyugodalmat,
 lelküknek örök dicsőséget és boldogságot.

Add, hogy örök időközön át szabadnak lássák hazájukat, mert az léssen számukra a leg-
 nagyobb boldogság, ha megvalósulva látják, a miért meghaltak.

Jóságos Égi Hatalom!

E szomorú gyásznapi tanúsítja legjobban, mennyit szenvedett már a magyar nép.

Kérünk hát, a miért a 13 vértanú ott fön, trónod zsámolyánál könyörög, áldd meg e
 népet és jószágos királyát, hogy soha többé félreértés ne zavarja életünk, soha többé szenvedések,
 küzdelmek ne érjenek.

Szalay Frigyes.

A vértanuk napja.

A gyászlobogók mélyen meghajoltak és büszkén emelkedett fel a nemzeti érzés október hatodikának ünnepén.

A gyalázat jelvényéből oltár lett és az a Magyarország, a melyet félszázad előtt eltiportak, a melyet hős hadvezéreinek és államférfiainak személyében a vesztőhelyre vittek, október hatodikán fölemelt fővel ünnepelte megdicsőült szent vértanuinak áldott emlékezetét.

A kivégzettnek hitt Magyarország büszkén, magasztosan ünnepelte vértanuit. Országszerte magasztos egyértelműséggel folyt le a nemzeti gyászünnepe. Nem zavarta azt meg semmi ellentét, semmi ünneprontó kísérlet.

Igy is van ez helyén. Az ünnepeit vértanuk nemcsak a magyar faj szabadságáért dicsőültek meg, hanem egész Magyarorszáért!

Az ünnepi zsolozsmák elhangzottak, most fogjunk a munkához. Hisz „az élő magyar nemzet két vállán két szent kötelesség pihen: kegyelettel őrizni a multat, önmegtadással munkálni a jövőt!”

Dolgozzunk azért, a miért a dicsők elvették: Magyarország szebb jövőjéért!

Schweidel József.

Schweidel József a tizenhárom egyik Zombor városának szülője volt.

Zomborban 1796. évben született. Atyja, ki főmérnök és udvari tanácsos, kamarai tisztviselő volt, a katonai pályára nevelte őt. Alig tizen-nyolc éves korában, mint hadapród belépett a 4. huszárezredbe, melynek ezredese a vitézségéről híres Simonyi őbester a „legvitézebb huszár” volt.

1848. augusztus havában ezredét Bécsből Magyarországra rendelték. A bécsi kormány Magyarországgal akarta fölhasználni Schweidelt, de tévedett, mert ő nemcsak, hogy nem emelt fegyvert hazája ellen, hanem vitéz ezredével együtt felesküdt a magyar kormány szolgálataiba, mely hazafias tettéért alezredessé nevezte ki.

A szabadságharc küzdelmeiben részt vett a pákozdi és schweideli ütközetekben és mindenütt kitünt személyes bátorságával.

Érdemeinek elismerésül tábornokká léptették elő.

1849. május hó 8-án Kossuth rábizta a kormányt és a törvényhozás védelmét, Pest város katonai parancsnokává nevezte ki és földiszította a harmadosztályú katonai érdemrenddel. Ez időtől kezdve híven követte a kormányt Szegedre, majd Aradra.

Mikor a kormány lemondott, ő Arad város parancsnoka volt.

A menekülő Kossuth és Mészáros hívták, hogy meneküljön ő is, de ő itt maradt, nem akart távozni családjá mellől.

Követte Görgeyt és ott volt Világosnál, a hol a magyar szabadság napja lealkonyult!

Az aradi várban, az utolsó órák alatt, mindig felesége és öt kiskorú gyermeke sorsán töprengett. A mi pénze volt, titokban átadta gyóntatójának, Bardócznak, hogy juttassa családjához. A végső uton Kiss Ernő sajnálatát fejezte ki előtte, hogy vagyonát nem hagyhatta Schweidel családjának, de nem tehetette, mert mindenét konfiskálták.

— Se baj, kedves Ernőm, — felelt Schweidel, nevémmel olyan örökséget hagyok gyermekeimre, a melynek a világ végéig megmarad az értéke.

A kivégzés előtt arra kérte a lelkész, hogy a kezében lévő ezüst feszületet adja át fiának.

Kiss Ernő, Lázár Vilmos és Dessewffy Arisztóvel együtt végezték ki.

Most is ott nyugszik a vesztőhelyen, jeltelen sírban: a mikolakai kapu mellett jobbra az aradi vársáncban, míg emléke a 13 vértanuvall egyetemben Arad főterén áll.

A gyászos évfordulón Zombor város közönsége koszorút küldött Aradra.

Dicsőség nevére! Áldás emlékére.

Perczel Miklós levele.

Az aradi ünnepre meghívták a szabadságharc minden élő kiváló alakját. Így Perczel Miklós 48-as honvédezésre is kapott meghívót. Az ősz ezredes nem mehetett a gyászünnepre, de Bajáról ezt az érdekes levelet küldte: „Az aggkor elnyitve lelki, testi erőm, nem kelhetek hosszabb útra, nem mehetek el vértanuinak emlékének ünnepe, mondja hát el valamelyik bajtárs helyettem a keresztény legendának gyönyörű szavát: Ecce ille hac cruce nece victor. Ocsmány hóhéralóssá lett a kard a hivalkodó üldözőnek kezében. Legyőzte a martírok véréből szentté lett bitófát. A hazafi és bajtársi kegyelet mély érzetével nem gyászol, hanem veletek ünnepel a bitófa rendnek legvénebb tisztelbeli lovagja. Baján, 1899. évi október hó 6-án. Perczel Miklós, 48-as honvédezes.”

Gyászünnepek városunkban.

Városunkban is gyászlobogók hirdették mindenfelé a nap jelentőségét és a templomban szavak és szavak rótták le a kegyelet adóját.

A róm. kath. plébánia templomban a kir. főgymnásium és a felső kereskedelmi iskola reggeli fél 8 órakor gyászmisét rendezett, a melyen az iskolák növendékein kívül nagyszámú áhitatos közönség vett részt.

A kir. főgymnásium ünnepélye.

A zombori kir. főgymnásium ifjúsági önképzőköre folyó hó 7-én délután, a nemzet vértanuinak emlékére az egész ifjúság és a tanárikar jelenlétében kitűnően sikerült kegyeletes ünnepséget rendezett, a melynek műsora elnöki megnyitóból, egy ének, egy zeneszám, két szavaltból és Costa János főgymnásiumi tanár remek emlékbeszédéből állott.

Az a kiváló lelkes hazafias szellem, a melynek városunkban egyik éltető forrása a zombori kir. főgymnásium, a vértanuk dicső emlékezetének ünnepeit kegyeletes, magasztos módon nyilvánult meg.

Costa János beszéde.

Szeretett ifjak!

Arról a páratlanul nagy gyászról kell megemlékezmem, mely 50 évvel ezelőtt érte a magyar nemzetet s az imádott hazáját. Szeretném, ha szívetekbe oltathatnám azt a végtelen fájdalom, melyet a dicsőség és megalázás, a remény és csalódás napjaiban érte apáinkat, midőn testet öltött a költő igéje „megbűnhődte már e nép a multat, jövendőt”, szeretném, ha e fájdalomtól kikelne az a szent erény, melyet hazaszeretnek hívunk, az az erő, mely egybe forraszt mindenkit, a szél és vihar, az ég s az elemek mindenféle veszedelmével szemben.

Mi az az október 6-ika? 1848—49-iki időket átélt és küzdött embernek örökké sajnó gyógyíthatlan seb; nekünk maiaknak borzalommal teljes sejtelen, bibeletlen mese, teli hősiességgel, áldozatkészséggel, irtózatossággal, irigységgel. Előtte diadal és áldás, utána! csapás, átok és könnyű. — Az apák szempilláin könyv rengedez, ha e napra gondolnak, szívükből egy fojtott, keserű sóhaj tör elő, ajkukról düh, boszu és fájdalom kel szárnyra egyszerre.

Miért? — Ha röviden mondom el a valót, akkor ezt kell mondanom: A zsarnokság a magyar nemzet fejét akarta venni, hogy többé ne legyen e földön szabadságért epedő kebel, hogy itt többé ne zengjen a magyar nóta, hogy ember és magyar ne tudja többé, hogy e szent földet Árpád ivadéka tartotta meg egy évezreden át, termékenyítette meg könnyel és vérrel.

A történelem e merényletet így adja elő.

A szabadság, egyenlőség és testvériség eszméin fölépült független Magyarország sehogy sem volt a bécsi reakciós kormány irányára. Megmozgatott mindent, hogy meghusítsa az új rend biveinek tervét. Mikor ez nem sikerült, rá vette a királyt, hogy visszavonja szentesítet szavát — a Magyarország ellen a haza idegen ajku polgárait, kicserélte az uralkodót, küldött a magyarra több, idegen és nagy hadsereget. Hiába! — Midőn a nemzet látta, hogy egymagára maradt, hogy minden összeesküdt ellene, hogy sírját készílnék megásni: a mily nemes és hőles volt a jólét műve megalkotásában, ép akkora hősiességgel és elszántsággal nyult a kard után hazájáért. Főregyes idők következtek. A zsarnokság veszedelmére hazajön a legmesszibb távolból is a honfi. Fegyvert fog, honvéddnek csap föl; a hazaszeretet megfijítja az őreg, megérleli a gyermeket, a csöndes, magába vonult ember szilaj lesz, a lant hurjain csatadal zendül, a hős időkbeli magyarok istene újra csodákat mivel. Hatvan, Gödöllő, Isaszeg, Vác, Nagysarló, Komárom a magyar vitézség örök emlékü helyei, mintha már nem is volna határa a magyar dicsőségnek és diadalnak! Pedig lennie kellett!

Mikor az osztrák zsarnokság nem birt egymaga a magyarok kised hős csapatával, behívta az oroszokat. Verőfényes májusi napra zord, mogorva, zimankós, téli fagyos nap. Az óriási, majdnem négyezer ellenség erejével szemben mit sem érhetett többé a szétszórt kiciny magyarság oroszai bátorsága. A kocka megfordult. Vesztés, csapás sűrűn követi egymást. Dicsőségről szó sem lehetett többé, már csak a becsületet kellett megmenteni. Egy nemzet becsületének ára igen nagy, fainak vére, életébe kerül! Megadták! A magyar hadak fővezére és az ország korlátlan hatalmu diktátora 1849. aug. 13-án Rüdiger orosz tábornok előtt kénytelen volt letenni a fegyvert. Harcnak, hősiességnek vége. A szent eszme elbukott. Hős honvéd hiába küzdöttél s te paripa hiába száguldoztál a harc mezején! Ne lásd a jelent, ne érd meg a jövőt. Anya, hitves és gyermekek sírjátok! Végre, vége hát mindennek! Még nem! Most jönnek az igazi vég! az áldozat, a szörnyűség, a megtorlás. A katonai börtönök a magyar szabadság hőseivel telnek meg. Azonban tán, mert nem férték el, valamennyien, helyet kellett szorítani valamiképp a kint maradtaknak. De hogy aztán ki ne kívánczozzék senki a börtönből, a haza sorsa fölött rendelkező hiéna helytartó a következő módhoz folyamodott: Elfogatta a legjelesebb tábornokokat, az aradi várba záratta, elíteltette halálra s hamarosan ki is végeztette.

1849. okt. 6-án kora reggel egyszerre négynek hirdették ki a halálos ítéletet, mert hazájuk védelmére s a szabadságért fegyvert fogtak. Haláluk kegyelemből a golyó volt. Bátran szálltak vele szembe s ajkukról panasz nem hangzott el. — Kevésel később ugyanezen nap reggeli fél 7 órakor az aradi váról még kilenc tábornokot visznek a vesztőhelyre. Ezek már nem kaptak kegyelmet. Bűntetésük a bitó volt. Midőn a színhelyre érnek s megpillantják a bitót, egy sem rezzen meg. A végső pillanatban csókkal bucsuznak el egymástól s bátran, rettenthetlenül állnak a bitó alá. A jelenet borzalma a kivezényelt legénységet is zokogásra készíti, a vezényelő, durvának látszó őrnagy is elfordul s könyvet törül szeméből. — A boszu műve ezzel a 13 vértanuvall szedte első tömeges áldozatait. Nagyon, de nagyon sok lakolt életével hazájáért, számtalanok sinyletek a birodalom sokfelé eső börtöneiben. A boszu aratása kővér

A „BÁCSKA” tárcája.

Az aradi tizenhárom.

Az aradi szép határon
Ott nyugszik a Tizenhárom,
Közös sírban, lenn a földben,
Gyászos, véres temetőben . . .

Mindenikők mily nagy hős volt,
Sohsem esett jellemén folt!
Egyik dicsőbb, mint a másik,
Igaz magyar mindhalálig.

Mindenikők síkra szállott,
Kivívni a szabadságot,
S büszke sergét úgy vezette
Győzelemről-győzelemre.

Kivívták a győzedelmet,
Nekik mégis halni kellett —
Árulásnak lettek ára:
Így jutottak bitófára . . .

Csöndes a táj, az ég alatt
Sötét felhők szállonganak,
Egyik ráborul a sírra —
Mintha még az ég is sírna.

Csillag se jön az égboltra,
Mintha néma gyászba volna,
Az aradi bús határon
Úgy pihen a tizenhárom.

... Egyszerre — mi ez? Megmozdul a sír,
Trombita szól, fölkelnek a hősök,
Jöttük megelőzven — szétfut a bír,
Félve beszél — s bámulva felölök,
Erős kezeikből szétcsap a villám,
Fénylik a kard, úgy cseng az acél,
Tombol a mén, utat tova nyitván
Úszik a vérben a csatater.

S fölkel a nép és rázza keményen
Kezén a bilincset . . . Nézd a haragját!
Ott lobog im zászlója a szélben,
Fölírva a jelszó rajta: Szabadság!
Fölkel a nép, apraja-nagyja,
Hogy a hazát elveszni ne hagyja.
— Zsarnoki kényt eltűrni gyalázat,
Lázad a vér s a szív vele lázad.
S elöl, kik azok? A vezérek,
Kik a sírból im kijövének,
A harc, a csaták félistenei
Mindenikők seregét vezet.
Szívök dobog ismét, szemük ragyog újra,
Fényes acélt villogtat a kar
S mindnyája kiáltja, hős arca kigyulva:
Büszkén a csatára! Előre magyar!

De hajh! alusznak ott lenn csöndesen,
És almodoznak új, meg új csatáról,
Ha letépni az ellen megjelen, —
A babért a magyarnak homlokáról.
Alusznak ok lenn, s mi megünnepeljük,
Halálukat — itt minden búra vall —
Honfi könyünk közös sírjukra ejtjük —
Oh, mennyi gyászt ünnepel a magyar!

Oh, nemzetem! Nézz rá e Golgothára,
Mert szentebb hely honodban nincs sehól,
Jusson eszedbe, mily nagy volt az ára,
Hogy tenszívedben szabadság honol!
S ha ünnepelni tudtad ötven évig,
Ünnepeld meg e napot el a végig,
Hogy hozzájuk méltó legyen a nap,
A kik Tizenhármán ott nyugszanak.

Oh, nemzetem! Nézz rá e Golgothára,
Minden fiad e sírt badd nézze meg!
Bevonta már az emlék glóriája,
Újult fényben az most is ott lebeg.
Mert bár ifjú az, vagy akár soká élt,
E sír meg tudja jól tanítani őt,
Hogy dicsőség élni a hazáért,
De halni a hazáért, legdicsőbb!

A FELESÉG.

Csökönyös agglegény mondotta volt nekem, hogy az a bizonyos örök-hűségi eskü az oltár előtt voltaképpen nem egyéb, mint igen szomorú lemondás a garçon-élet tarka élvezeteiről a házasság végtelen — unalmáért. A garçon-élet a szabadság, az édes függetlenség! Ah ez a pillangó élet, ez az örökös röpdős virágról-virágra! ez a boldog gond nélküliség, melyben semmi sem állandó, csak a változatosság, — ez a saját — külön világ, melyben csak egy, egyetlenegy uralkodó van: én! melyben senki más nem parancsol, csak én, senki másról nem kell gondoskodnom, csak rólam, — pillangó-élet, édes garçon-élet, ki is cserélne föl téged a házasságnak rabbilinesével? Ur vagy s nem szolgál! Előtte a világ, tied az egész világ, mert nem tart fogva, mert nem kapaszkodik görcsösen karodba ő; az u. n. „egyetlen”, a „drágám” (de milyen drága!) a — feleség. Ur vagy, barátom ur, mert

volt. A lélek elborult. Elnémult a szó, el maga az óhaj. A haza hegyein, völgyein és rónáin a halál szelleme honolt. És mi lett a vég? A vallás föltámadásról tanít meg minket. A magyarság vértanúi ime élnek, szellemük itt van közöttünk, általuk, bennük élünk, lelkesedünk. A mátyrok sirja fölött virasztott titkon a bujdosó honfi kegyelele s most egy megelémedett, erős, önzetes nemzet vagyunk dicső, fájdalmas multtal, — szenvedés és megalázás, vér és köny váltakoznak ezer éves életében. Igaz, fáj a mult, de meg nem ijesz. Ez a mi példánk, ez a mi lelkesítőnk. Hazánk rónáin hősök sirjai domborulnak, onnan hősök és vértanúk szelleme int felénk, vesztély utra lesz, az bizonyos. De elvesztünk-e? Búszkán mondjuk oda bárkinek is: Nem!

A felső kereskedelmi iskolában.

A helybeli felső kereskedelmi iskola hazafias tanárikara és ifjúsága ösztinte kegyelettel ünnepelte meg október 6-ának 50. évfordulóját.

Az iskola van első sorban hivatva arra, hogy a hazafias kegyelet s a hazafias érzelmeket minden alkalommal külsőleg is dokumentálja. Mert az iskola a jövő. Ott nevelik a haza jövő oszlopait, támaszait, a haza jövő munkás tagjait. Kívánatos, sőt kötelességszerű dolog, hogy az ifjúságban első sorban a hazafias érzelmeket ápolgassanak. Csak az az iskola áll a hivatása magaslatán, a mely ezen kötelességének megfelel.

A zombori kereskedelmi iskola tanári kara, élén Zsulyevits Ernővel, a népszerű és köztiszteltetben álló igazgatóval, sohasem mulaszt el egy alkalmat sem, hogy az ifjúságnak példát ne adjon, miképen kell megemlékezni a régiokról, miképen kell áldozni a hazafias érzelmekeknek. A derék tanári karnak a közvélemény ösztinte ismerését fejezzük ki s kívánjuk, hogy fáradtságukat, nemes intencióikat a megérdemelt siker koronázza.

Az ünnepély lefolyása a következő volt:

Az ifjúság a teljes számú tanári karral reggel fél 8 órakor a róm. kath. templomban gyászmisét hallgatott, a melyen Buday Gerő, hittanár pontifikált. Mise után az ifjúság visszavonult az iskolába s ott egyik, a gyász jelvényeivel feldíszített teremben ment végbe az ünnepély.

Bevezetésül az ifjúsági énekkar elénekelt a „Hymnus“-t; utána Pletikoszits Sándor, felső osztályú tanuló Ábrányi „Október 6.“ c. költeményét szavalta el ifjúi hévvel és tüzzel. Majd Trencsény Károly, a magyar nyelv és irodalom tanára, a jeles poéta és író tartott felolvasást a nap jelentőségéről. A magvas és poétikus felolvasás a lelkes ifjúságra mély hatással volt. Befejezésül az ifjúsági énekkar elénekelt a „Szózat“-ot.

A szép ünnepély méltó volt a kereskedelmi iskola derék tanári karának és ifjúságának eddigi reputációjához.

Gyászünnepélyek a vidéken.

A vidéken megtartott gyászünnepélyekről a következő tudósításokat vettük:

Szabadka. A szép ünnepet a Szabadkai Dalegyesület, illetve ennek vezetője, Brenner József dr. ügyvéd rendezte. Az egész város gyászbán volt, az utcák lobogóval telve, egynemű palotán gyászdrapéria; az összes templomban gyásztiszteltet, az összes iskolában pedig gyászünnep. A Mária Terézia templomban megjelent Szabadka törvényhatóságának küldöttsége, az

összes egyesületek és társulatok, kaszinók küldöttsége gyászlógók alatt. A Dalegyesület gyászalokat énekel. Különösen szép volt Gaál Ferencnek ez alkalomra írt műve, mely az országos daleyestület versenyén első díjat nyert. A Magyar Golgotha a címe.

Ujvidék. A főgimnázium reggeli fél 8 órakor gyászmisét rendezett, a melyen a hivatalok és testületek küldöttségei, az öreg honvédek s az iskolák növendékei is jelen voltak. Az öreg honvédek részére, kik fölváltva álltak őrséget, gyűjtést rendeztek.

Topolya. A nagy nemzeti gyásznapot városunk hazafiasan érő közönsége is meghatóan és lelkesen ünnepelte meg. Igen sok magán- és középületen gyászlógó és gyászfátyollal bevont nemzeti színű zászló lengett. Az összes templomban és iskolákban gyászünnepélyek rendeztek, a hol remek szónoklatokban, szavalatokban és hazafias dalokban fejezték ki a nap jelentőségét. Fényes gyászmise volt a róm. kath. templomban, a hol Bóbits Károly prépost-plébános nagy papi segédlettel pontifikált. A katolikus iskolában Sulyok János gyönyörű beszédben esetele a 48-as eseményeket. Utána pedig Molnár Mihály tanító alkalmi költeményt szavalt el nagy hatással. Az ünnepségnek megható folytatása volt kútna a róm. katolikus temetőben, a 48-49-es szabadságharcban elesett honvédek közös sírjánál. A 48-as honvédeknek megkoszorúzták a sírhantot, aztán pedig dr. Farnék Dezső ügyvéd magasaróptú, hazafias szellemű áthatott beszédet tartott, a mely a nagy és intelligens közönségre mély és maradandó benyomást gyakorolt. A Szózat és Hymnus elnevelésével a magasztos ünnepség véget ért, de folytatódott a Kis Hegyes határában felállított honvédelemléknél, a hol négy község lakossága egybegyűlt és megkapó szónoklatok után megkoszorúzták az emléket.

Bezdán. Bezdánban a „Magyar Népkör“ folyó hó 6-án az aradi tizenhárom vértanú emlékére gyászünnepélyt rendezett, melyet ünnepélyes gyászmise előzött meg. Mise után a kör helyiségében összegyűlt nagy számú közönség jelenlétében Balla Ferenc előnk nyitotta meg az ünnepélyt, utána a tizenhárom vértanút ábrázoló képet koszorúzták meg. Alkalmi beszédet Morvay Imre káplán mondott, Kiss Sándor „A legnagyobb gyásznapi“ című költeményt szavalt. Végül az elnök beszéde zárta be a szép, hazafias ünnepélyt.

Zenta. Mig a zentai honvédegyesület és a város közönségének koszorút küldöttségek vitték Aradra, addig a város falai között is nagyszabású és lélekemelő hazafias ünnepségek között folyt le október hatodika.

Korán reggel a középületeken és számos magán-épületen megjelentek a fekete zászlók, hirdelve a szomorú évfordulót.

Délelőtt 9 órakor a belvárosi templomban ünnepélyes gyásztiszteltet tartott, melyen nagy közönséggel egyetemben részt vettek a hatóságok, a honvédegyesület tagjai, az ipartestület, a főgimnázium, polgári és elemi iskolák tanulói tanáraik és tanítók kíséretében, Pap József ipartelepének összes személyzete főnökük vezetésével, a legényegylet tagjai stb. A szt-misést nagy papi segédlettel Rechner adminisztrátor végezte. A templom hajójában fölállított ravatalon a 13 vértanú babérszörnyével körített képe volt elhelyezve.

Az isteni tiszteltet alatt a legényegylet dalárdája énekel.

Szt-mise végeztével az ünneplő közönség nagy része az alsóvárosi templomba vonult, hol szintén gyásztiszteltet tartottak a szomorú nap ötven éves fordulóját. — Innét a közönség az izr. templomba ment, a hol Pollák Emánuel bitoktató tartott alkalmi szónoklatot és Kupferman kántor gyönyörű hangon gyászalokat énekel.

Délelőtt 11 órakor a gyászünnepségek záró részlete a városi közgyűlési teremben folyt le.

Nagy közönség gyűlt össze itt meghallgatni dr. Ferenczy Alajos főgm. tanár ünnepi beszédét, bár az ünnepély e részének megtartása nem volt kellőleg a közönség tudomására juttatva. Dr. Ferenczy Alajos megható szavakkal jellemezte a 13 vértanú életét és hősi halálát külön-külön. Langólvöl lelkesedéssel dicsőítette a vértanú mártír halálával megpecsételt eszmék diadalát. Végül imaszóval fohásztban kérte az eget Urát, nyissa

meg az ifjú nemzedék szívét a nemzet vértanúinak halála által megszentelt nagy eszmék befogadására és adja áldását mindazokra, kik a haza szabadságáért küzdöttek.

A nagy batást keltett gyönyörű szónoklat befejezte után a lelkesült közönség a „Szózatot“ énekelte el és ezzel a minden ízében magasztos és lélekemelő ünnepély véget ért.

Ada. Október hatodikán az aradi vértanúk megdicsőülésének emléknapiján — Ada község lakossága is kegyeletes szívvel megemlékezett a nemzet vértanúinak fél évszázad előtt történt kivégzéséről. A requiemem, mely a róm. kath. templomban tartott, az intelligencia majdnem teljes számban jelen volt.

Baja. Az aradi gyásznapi félszázados évfordulóját Baja város közönsége kegyeletes érzések között ünnepelte meg. A középületekre kitűzött fekete zászlók jelezték a nap gyászos jelentőségét. A törvényhatóság babérszörny helyezettett a vértanúk emlékkövére, melynek fekete szalagján a következő felirat olvasható: „Baja város közönsége, mély kegyelettel — az aradi tizenhárom emlékének 1848—1899. október 6.“ A róm. kath. plébánia-templomban d. e. 9 órakor volt az összes hatóságok és tanintézetek jelenlétében az ünnepélyes gyászmise, melyet Vojnits Dániel apát-plébános celebrált. D. e. 10 órakor az ev. ref. templomban, 11 órakor pedig az ág. hitv. evang. imaházban tartottak gyásztiszteltet. Az első helyen Széles Áron lelkész, az utóbbin Taubinger Rudolf lelkész mondottak megható és szebbnél szebb gondolatokban bővelkedő emlékbeszédet.

O-Becse. Reggel a középületeken gyászlógó lengett s az egyes testületek tagjai gyülekeztek helyiségeikben. Az ev. ref. templomban 8 órakor volt gyásztiszteltet, a melyen a hatóságok fejei is megjelentek. A róm. kath. templomban 9 órakor fejei egyházi pompával volt gyászmise, a melyen a polgári és róm. kath. iskolák növendékei, az összes hivatalok, rendőrség, a nőegylet, az önk. tűzoltó-egylet, a nemzeti szövetség, az ó-becsei magyar dalkör, a 48-as honvédek stb. testületileg jelentek meg és szorongásig tölték be a templomot. A Nemzeti Szövetség díszes élővirág koszorúját három öreg honvéd tartotta a mise alatt és vitte elől a menetben. Szalagján e felirat volt: „Az 1849-iki vértanúk emlékének — az ó-becsei Nemzeti Szövetség.“ A mise alatt az „ó-becsei polgári magyar dalkör“ a „Vértanúk“ miséjét énekelte. Mise után a temetőbe vonult a közönség, a hol a honvéd sárnál Csapor Gyula a nemzeti szövetség igazgatója mondott megható beszédet. Utána Göndör Ferenc szavalt Tóth K. költeményét.

Jankovác. Az aradi gyásznapi félszázados évfordulóján Jankovác község közönsége bánatos gyászzsal áldozott a mártírok emlékének. A hős vértanúk lelki-üdveért Klauszky Ferenc plébános mondott requiemet, melyen a függetlenségi és polgári kör testületileg vett részt.

Ujdonságok.

Személyi hir. Báró bajsai Vojnits István

vármegyénk és városunk főispánja, édes anyja, özvegy bajsai Vojnits Lukácsné szül. kamjonkai Szemző Jozefa urnővel szombaton délután a szabadkai vonattal városunkba érkezett. A város polgársága, a mint megtudta, hogy szeretett főispánját fölépülve ismét viszont fogja látni, elhatározta, hogy a lehető legimpozánsabb módon fogja fogadni. Az ünnepségek rendezésére alakított bizottság meg is tette a bevonulásra, a fátylasmenetre, a szónoklatokra, a dalárda közreműködésére és egyéb ünnepségekre vonatkozó előkészületeket, a mikor megérkezett a — fájdalmasan hatott hir — főispánunk határozott kívánása és óhaja, hogy — tekintettel lábbadozó állapotára és még egészen helyre nem állt egészségére, melyet az esti levegő még veszélyeztetett

nincs, ki hitvesi hűséggel, szerelemittasan sugdossa füledbe reggel, délbén, este, sőt éjjel is, hogy a sok alvás meg ne ártson, — nincs a ki sugdossa, hogy végy már új ruhát, hiszen az a két hónap előtt vásárolt, már olyan — régi! s új ruhához új kalap is illik, oh, te jó, te okos kis férjem! Már t. i. azért vagyok „jó“ és „okos“, mert szentül hiszi, hogy megveszem, de rögtön, a ruhát is, a kalapot is. Bezzeg, ha válaszom tagadó . . . hipp! hopp! fordul a kocka s én „rossz“ vagyok és „ostoba!“ És kérem . . . de várjunk egy kissé! Nekem ugy tetszik, mintha egyik-másik mama az igen tisztelt hallgatóság köréből, mintha az imént elmondottak miatt kissé haragosan nézne rám. S a kisasszonyok közül is ejh no! mintha az ott, ott ni! az a csinos, piszeorru, lencsesárcu duzzogna, a miért ily illetlen hangu beszéd onon tüzes vértől rózsaszínű fülkagylójába. Értsük meg egymást!

A dolog így áll: a mit önk eddig garçon-életéről, házasság-életéről, feleségről, bolmi pillangóskodásról és rab-bilinesekről hallottak, azt mind nem én mondtam, nem én vallom, de a hogy ez már bekezdéskor jelezve lett, mondja és vallja egy csökönyös aglegény. Már pedig ha valaki, hát egy aglegény, bizonyára nincs arra hivatva, hogy mérvadó ítéletet mondjon feleségről, házasságról. Ez természetes. A ki nem evett almás rétest, az ne okoskodjék, mert ugy se magyarázhatja meg, hogy tulajdonképen milyen is az almás rétes!

Csak azért élek ily szelleműs hasonlattal, mert hát a feleség is édes portéka, a feleség is enniváló!

Oh én értem, nagyon is értem az u. n. „csökönyös“ aglegényeknek kifakadását! Savanyu a szőlő, de nem azért, mert korán, de mert már későn nyulnának utána. Tempi passati! Az erőből duzzadó ifjúságnak éveit könnyelműen átélve, blazirtakká váltak és . . . de mi közünk hozzájuk?!

Csövegünk a feleségről.

Valami pompás lehet egy olyan kis feleség! (No nem muszáj azért nagyon kicsinek lennie!) Isteni lehet az urak, mikor egy olyan fiatal, egészséges, kedves

kis asszonykáról elmondhatom, hogy az enyém, enyém a kontyos tetőtől, piciny lába talpáig! Enyém, csak az enyém!

. . . A násznép végre valahára elmegy.

Oh, milyen kiállhatatlanok azok a vendégek egy esküvőn! Templomból jövet már egy kocsiban ülünk kis feleségemmel! csak ketten vagyunk — egyedül. S a hogy nyitott fogatunk vigan (a hogy illik is!) a város utcáin tova robb s itt is, ott is egy-egy kíváncsi nevető tekintet rajtunk végig siklik; megszoritom fehér kesztyűs kis kezét mellettem ülő angyalomnak, ő elpirul s én halkán mondom, csak suttogom:

— Tudja-e, hogy maga már most egészen az enyém? Tudod-e?

Selyempilláit rám emeli. Szemei az iménti izgalomtól még könnytől ragyog s egy könny, egy gyöngy le hull a hófehér fátyolra.

— Oh, Istenem! Milyen különös!

— Dehog? Nincs ezen semmi különös.

Mosolygó, kiállhatatlan vendégek! Oly nyugodtan, oly nagy — meglepédedden terpeszkednek el szemben velünk és körülöttünk, mintha már most legalább is egy hétig nem kegyeskednének eltávozni innen. Pedig bár az ördög vinné el mindannyit még ebben a pillanatban! . . . A kis feleség itt . . . itt van mellettem, tüzes lehelle, a mint hozzám szól, megremegetti bajuszomat és én őt ezek miatt a bugrisok miatt meg nem csókolhatom! Égek a vágytól . . . majd kibujok a bőrből . . . s ülöm kell nyugodtan, higgadtan, mint valami német professzor. De nagy boldog is volt az, — vagy pedig aglegény — a ki az esküvő utáni lakomákat kitalálta!

Nini! „Halljuk! halljuk!“ . . . majd csönd s a végtelen nagy csöndben kenetteljesen hangzik felénk az a bizonyos főkösztöntő, melyet talán már az első emberpárnak is elmondott volt ott a paradicsomban, édes egybekelésük után, a kigyó. — „Az i—gen tisz—telt új,

bol—dog há—zas pár—nak e ma—i szeent na—pon“ . . . oh, ez a hosszadalmas s borzasztóan konvencionális dikié! Miért is nem adsz nekem e percben szárnyakat, oh, Isten, hogy e sok kellemetlen zajtól tovaréplhessek csöndes magányba, veled te édes! te mindenem! én kis feleségem!

Itt kell ülöm melletted oly nyugodtan, mintha valami operai előadást néznék végig egy földszinti zárt-széken. Most tapsolnak . . .

Egyedül vagyunk.

Édes jó anyád megvárja, mig kocsiba ülünk, össze-vissza csókol téged is, engem is — fülebe sugja: „aztán jól vigyázz magadra, kedves gyermekem?“ s a kocsiját becsapódik, (most már zárt kocsin megyünk!) s mi ketten repülünk egymást átölelve, új otthonunkba: haza!

Adieu garçon-élet! Adieu! . . .

„Hát végre . . . vége annak az örökös korcsmázásnak, annak a sok unaloműző, de kedélyt tempító éjjelezésnek, vége a cigány-életnek! A pillangó-élet megszűnt: a pillangóból jámbor selyemhernyó lett, mely körül mind jobban fonyódnak a házasság-élet aranyzárai, mig végre a sok százból gubó lesz. Csakhogy ebben az aranyos gubóban, ebben a meleg fészekben nem vagyunk egyedül: ott van melletted, szerelmem simul hozzánk az aranyos gubónak aranyos icsi-pici tündére: a feleség. Hát csoda-e, ha valaki nem akar tova repülni ebből a gubóból, hogy ismét pillangóvá váljék?!

A koci megáll. Kiemelem feleségemet s karomat gyöngéd támaszul nyujtva, viszem őt, viszem, a várvárt fészekbe s minden tagomat végig zsi bongja az a kéjes tulboldogság, hogy én vagyok a világ leggazdagabb, legszerencsésebb, legirigylésemelőbb teremtese! . . .

— minden néven nevezendő ünnepélyesség és hivatalos fogadtatás mellőztessék. Legjobban jellemzi a hangulatot, hogy városunk polgársága nem tudott, nem akart megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy igaz örömeinek valami módon külső jelekkel is kifejezést ne adjon. Így született meg a szerenádnak eszméje, mely főispánunk vesztélyeztetése nélkül keresztül volt vihető. Ezek folytán, bár hivatalos fogadtatás nem volt, főispánunk tiltó kívánsága annyira nem mehetett, hogy tisztelőinek és barátainak nagy száma a vasúti állomáson meg ne jelenjen és szívből fakadó éljennel ne üdvözlje őt megérkeztek. Délután városunk polgárai, dacára, hogy a főispán kívánságáról már tudomást vettek, fellebegtették házaikat, este pedig kivilágították. Nyolc órakor kezdetét vette a szerenádnak és tartott kilenc óráig; a meglepetés főispánunknak láthatólag jó esett. Főispánunk édes anyjával, özv. Vojnits Lukácsné urnóval és kezelő orvosa, dr. Sántha György szabadkai orvossal Karácson Gyula alispán urnak volt vendége. Örömmel irhatjuk főispánunkról, hogy a lábtörés okozta nyomok rövid időn belül teljesen el fogják múlni.

Személyi hír. Dudás Gyula dr. lapunk kiváló munkatársa, a vármegyei monografia érdemes szerkesztője, történelmi társulatunk v. titkára a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által vármegyei tanfelügyelőjévé nevezetvén ki, a napokban városunkba érkezett és elfoglalta hivatali állását.

Búcsú és tisztelgés. Dr. König Gyula a felső kereskedelmi iskolák főigazgatója állásától megváltván, az összes hazai felső kereskedelmi iskolák tanári testületei, a napokban küldöttségileg búcsú tisztelgésen jelentek meg nála. A zombori felső kereskedelmi iskola képviselőiben Zsulyevits Ernő igazgató és Novákovits Izidor tanár voltak jelen. A búcsú tisztelgés után a felső kereskedelmi iskolák küldöttsége az újonnan kinevezett igazgatóknál: Schack Béla és Kirchner Józsefnél is tisztelgett.

Kivilágítás, szerenádnak, hangverseny. Báró hajasi Vojnits István vármegyei és városunk főispánjának szombaton délután történt hazaérkezése öröme városunk közönsége kivilágítást rendezett. Az esthajnal beköszöntével a házak ablakaiban kigyúltak a lángok. A lakosság végtelen örömeinek adott ezzel kifejezést. Az esti harangzó elhangzása után fölhasantak az utcákon a péterváradai cs. és kir. katonai zenekar harsonái. A katonai zenekar, a melyt az ünnepélyes alkalomra, meglepetésül rendeltek ide, lampiónos menetben a főispán lakása elé vonult és ott szerenádot adott. A szerenádnak után az „Elefánt” szálló termében hangverseny volt, a melyen nagyszámú előkelő közönség jelent meg. Éjfél után, a hangulat emelkedésével, a fiatal táncra perdtül és vígan roptá a hajnali órákig. Kedélyes szép mulatság volt, a mely sokáig emlékeztetésben fog maradni a résztvevőknek.

Ebéd. Széchényi József városunk országgyűlési képviselője vasárnap délnél nagy ebédet adott, amelyre hivatalosok voltak: dr. Átányi József, dr. Balogh Ernő, br. Bibra Frigyes, Bodnár György, Czifrus Ferenc, Dekker Pál, dr. Drakulits Pál, Falcone Gusztáv, Fejér Gyula, Fernbach Antal, dr. Goszdu Elek, Gräff Nikáz, dr. Grünér Samu, Györfly Géza, Hauke Imre, Karácson Gyula, Koczár Zsigmond, Kozma László, Kupuszarevits Lyubomir, Lajossevits Jakab, id. Mihályi János, dr. Molnár Károly, dr. Pavlovits Simon, Pribil Ernő, dr. Sági Samu, Sándor Béla, Schlagger Gyula, Széchényi László, dr. Széchényi Tamás, Szemző Gyula, Szemző István, Szilágyi Mór, Sztankovits György, Tarczay Dező, Tarczay Mór, Trischler Ferenc, dr. Thurszky Zsigmond, Városy László, Városy Károly, báró Vojnits István, Vojnits István, dr. Vuits János, Zákó István, Zákó Milán és Zsulyevits Ernő.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Molnár Sándor adai tanítót a dalovai állami elemi iskolához nevezte ki.

Kinevezés. A zombori kir. törvényszék elnöke Kuluncsits Jakab zombori lakost napidíjas hivataloságnak nevezte ki.

Uj egyetemi tanár. Ofelsége a király Margalits Ede drt, a budapesti kir. tudomány egyetemén a horvát nyelv és irodalom nyilvános rendkívüli tanárát ezen tanszék nyilvános rendes tanárává a rendszeresített illetményekkel kinevezte. Margalits Ede drt, a ki sok éven át városunkban is működött, mint címzetes főgimnáziumi igazgatót és a budapesti VII. ker. kir. főgimnázium tanárát neveztek ki a budapesti kir. tudomány egyetemre a horvát nyelv és irodalom rendkívüli tanárává néhány év előtt. Ezen idő óta Margalits Ede dr. lankadatlan buzgósággal mellette új szakmáját. A horvát nyelv és irodalom körébe vágó számos kiváló tanulmányt és értekezéseket tett közzé és műfordításával gazdagította irodalmunkat. Kinevezetése: érdemeinek elismerése, a melyhez öszinte szívből gratulálunk.

Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Roediger Lajost, a zombori áll. főgimnázium kintő tanárát, a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat nagydíj demü titkárát a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő.

Felolvasás. Trencsény Károly, a kiváló író, a zombori felső kereskedelmi iskola tanára, vasárnap délelőtt az „Iparoskőr”-ben felolvasást tartott. Felolvasásának tárgya a nemzet vértanúiról szólt. A bafias érzés, a lángoló honszeretet lelkes hangján festette a nemzet vértanúinak fensége, megrázó tragédiáját és a nagyszámú jelen volt hallgatóság mélyen meghatva, feszült figyelemmel hallgatta az előadást, amelynek befejeztével lelkes éljennel és tapsokkal jutalmazta a kintő előadót.

Ev. ref. istentisztelet. Korossy Emil ev. ref. lelkész tudatja zombori híveivel, hogy jövő vasárnap, azaz folyó hó 15-én délelőtt fél 10 órakor a zombori ev. imaházban istentiszteletet fog tartani.

Halálozás. Keller András zombori iparos, a zombori iparosok árcsarnoka mint szövetkezet igazgatója, folyó hó 6-án életének 36-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 8-án délután nagy részvét mellett ment végbe.

A golya. Annyi öröm okozója, a jó golyamadár a napokban Trischler Károly (Don Carlos), lapunk főmunkatársa, vármegyei jeles poétájának házában tartott egy kis pihenőt s ezen vendégszereplése emlékei ott hagytak egy kis leánygyermeket, hogy boldog és büszkévé tegye a ház urát, akit ezzel az apai érzés fensége voltával ismertetett meg. Hisszük, hogy ideális lelkében ez érzelme is biztosan ottthott, s ennek általa megszületendő gondolataival — mint eddig — költői lelke melegevel megírandó munkáiban valamennyitünknek sok gyönyörűséget szerez majd. — Más.

Ügyvédi jubileum. Csordár György, a zombori ügyvédi karnak közszereplésben álló népszerű tagja, folyó hó 7-én ünnepelte meg ügyvédi gyakorlatának negyedszázados jubileumát. Barátai, az ő határozott ellenzése dacára is, ünneppé avatták az évfordulót és tiszteletére a „Cisteaonica” külön helyiségében pompás lakomát rendeztek, a melyen számos felkösztöntővel éltették a kiváló jó barátot és ideális élet gondolkodású ügyvédöt, a kit az általános népszerűség „Gyókö” néven ismer és tisztel. Ad multos annos!

Dalestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1899. évi október hó 14-én a zombori polgári kaszinó-egylet helyiségében az évi II. alapszabály szerű dalestélyt rendezte, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Nyitány, Flotow F. „Stradella” című dalművéből, zenekarra. 2. „Nem tudom én mi a bajom”, férfikar Thern Károlytól. 3. „Kánai menyegző”, felolvasva Costa János. 4. „Magadnál”, előadja Falcone Blanka k. a., zongorán kísérő Pock Lászlóné urnó. 5. „Kiért írtsem e pohárt?”, férfikar Thern Károlytól. 6. Kettős a. „Faust” című dalműből, Ketteret és Durandtól, zongorán és harmoniumon előadják Marschall Béla és Sinder Károly. 7. „Népdalegyveleg”, férfikar dr. Horváth Akostól. 8. „Marche militaire”, Schubert F.-től, zenekarra. — Belépőjegyek 1 frtjával Sztrilich Zsigmond kereskedésében és az esti pénztárnál válthatók. A t. pártoló tagok a tagsági jegy 2-ik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak jegyet. Kezdeté este 8 órakor.

Pályázat. Az újvidéki kir. törvényszéknél aljegyzői állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 14 nap alatt nyújthatók be.

Eljegyzés. Kekezovich Emil, a bódasági kir. járásbíró kiadója, eljegyezte Szemlits Fáni kisasszonyt Hódásághon.

Egy ipari szövetkezet sikerei. Föltűntek a szegedi országos kiállítás ipari csoportjában is az apatinói kosárfonó szövetkezet készítményei és különösen azok a m. kir. kereskedelmi múzeum által hozatott angol minták után készült szép színes fonatú szőnyekek, melyekből Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter is rendelt egy párt, mikor a kiállítást meglátogatta. Mint most tudósítunk írja, az apatinói kosárfonó-szövetkezetnek több egész sor előkelő látogatója volt otthon. Megnézte a szövetkezet gazdag raktárát Frigyes főherceg és nagyon elismerő nyilatkozatait azzal egészítette ki, hogy jelentékenyebb megrendeléseket tett a szövetkezet különféle készítményeire. Meglátogatta a szövetkezet saját házában elhelyezett tanműhelyét és raktárát és napokban Robillat gróf olasz követ, a ki mint Windischgrätz herceg vadász-vendége időzött Apatinban. A herceggel együtt jelent meg a szövetkezetben Robillat gróf és nagyobb bevásárlásokat tett. Többek között megvett egy gyékényfonattal bevont butorberendezést, melyet Turinba küldet, megígérve, hogy terjesztje lesz a szép cikkeket. Hasonló butorokat rendelt meg Taxis báró ezredes, az első honvéd lovasdandár parancsnoka. a ki Apatinban járva, a szövetkezetet meglátogatta. Általában a közönségben megforduló urak mind szívesen keresik föl a szövetkezetet és az ilyen vásárlások révén is erősen terjed a szövetkezet vevőköré.

Esküvő. Frankl Bódog a szabadkai földmives iskola tanára folyó hó 7-én vezette oltárhoz Adán Wolf Erzsike kisasszonyt Wolf József leányát.

A cservenkai ipartestület a kolozsvári kongresszuson, mely iránt az ország kézműiparos köreiben általános az érdeklődés, Ráth Károly budapesti lakos, az országos ipartestületek központi bizottságának elnöke által képviselteti magát.

Aranylakodalom. Ritka szép ünnepnek volt színhelye a napokban Ada községe. Kelemen János földbirtokos és neje Nagy Teréz ülték 50 éves házasságuknak évfordulóját. Az aranylakodalmon természetesen résztvett az egész család, köztük az ünnepelték vejei: Kelemen Mór kuriai bíró, Mócsy Antal országgyűlési képviselő és Mikosevits Kanut zentai főszolgabíró. Megható volt látni az ország különböző részéről összesereglett unokák és dédunokák nagy seregét. Az agg, de ritka jó egészségben levő házaspárt különben ovációkban részesítették az egész község, melynek Kelemen János 16 éven át volt érdemes bírja és ebbeli működésében igen sokat tett a község fölvirágzására. Az ünnep estéjén fáklyásmennettel tisztelték meg, azt a teret pedig, ahol Kelemen háza áll, Kelemen-térnek nevezték el.

Tolvaj tanító. Az ó-palánkai gör. kel. szerb hitközség egyik tanítója, Rakits Tódor, aki immár 20 év óta működik a tanítói pályán és ebből 17 évet Palánkán töltött el, a legutóbbi nagy szünetében rendkívül sokat utazgatott. A múlt hó végén Vukovárban volt egy előkelő szállodában, ahonnan már több ízben tnttek el evőszék-közök. A szállodatulajdonos a főpincérel fizetette meg az eltűnt tárgyakat, aki ezután természetesen éber szemmel figyelte meg az érkező vendégeket. A mondott napon, mikor Rakits étkezett, szintén lebesen állott a főpincér és ámulva látta, hogy vacsora után Rakits az evőeszközöket begyűlölteti a szalvétákba és kabátja belső zsebébe rejt. Szaladt a tulajdonoshoz, aki viszont rendőrről küldött s a tolvaj tanítót letartóztatta. Másnap reggel a vukovári rendőrség Ó Palánkán Rakitsnál házkutatást tartott s az meglepő eredményre vezetett. Rakits ágyában mintegy 40 pár evőszéköt találtak szegedi, zombori, szabadkai, újvidéki és vukovári szállodák monogramjaival ellátva. A szerencsétlen embert, akiről kiderült, hogy kleptomániában szenved, az észeki kórház megfigyelő osztályában helyezték el.

Csöd. A szabadkai kir. törvényszék Tomits Miklós szabadkai nyomdatulajdonos ellen a csödtől kimondotta. Csödbiztosul Oláh Ferenc kir. törvsz. bíró, tömeggondnokul dr. Blau Géza, helyettesül dr. Fischer Jákó szabadkai ügyvédek nevezettek ki. A követelések bejelentésére 1899. november 13. napja, a felszámolásra 1899. december 4. napja, a választmány megalakítására 1899. december 6. napja tüzetett ki.

Rendkívüli közgyűlés. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi október 12-én délelőtt 10 órakor a város háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Betegápolási pótadó életbe lépésére vonatkozó miniszteri rendelet foganatosítása. 2. Szemző István és Huck Vince kérvénye városi ingatlanok örök áron leendő átengedése iránt. (III. szavazás.) 3. A Kalap-utca lakóinak kérvénye gyalogjárdaik aszfaltozása iránt.

Szélfoglaló az akadémiában. A nyári szünet után tegnap délután tartotta első ülését a magyar tudományos akademia. Az első osztály ülésén Bayer József dr., bajai tudós földink, az akademia levelező tagja tartotta szélfoglaló értekezését „a nemzeti játékszín, mint közügy” címen.

Értesítés. A gőzgépezőket és kazánfűtőket vizsgáló zombori bizottság folyó évi október hó 28-án fogja legközelebről vizsgálatait tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében. (Megyeház.) — A vizsgálatra jelentkezni óhajtok, kelleen felszerelt folyamodványokat, a m. kir. államépítészeti hivatalhoz intézzék. A vizsgálatra jelentkezőknek igazolniok kell: 1. hogy a 18. életévet betöltötték, (ifjabb egyének keresztlevelel); 2. hogy magyar honossággal bírnak; 3. hogy erkölcsileg kifogástalan életűek, (a 2. és 3. alattiak azonegy bizonyítványba is foglalhatók); 4. hogy fűtött kazán, illetőleg dolgozó gőz gép mellett, gépész felügyelő alatt legalább hat hónapon át dolgoztak. (Az erről szóló magánbizonyítvány az előjáróság által is megerősítendő.) — Együttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépész-jelöltéktől az állam hivatalos nyelvének oly mérvben való ismerete kívántatik meg, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket teljesen megérthessék; magyarul olvasni, írni, beszélni tudjanak. A kazánfűtőjelöltéktől csak az állam nyelvének megértése s a számok olvasása kívántatik meg.

Uj népszámlálás. A kereskedelmi magy. kir. miniszteriumban készülődnék már az 1900. évi népszámlálásra. A miniszter legközelebb benyújtja a képviselőházhoz az erre vonatkozó törvényjavaslatot. A népszámlálási nyomtatványok és bejelentő lapok, a melyeket ingyen fognak szétküldeni a községekbe, már készen vannak. Az új népszámlálási törvényben szigorú intézkedések lesznek a hamis bemonodások, késeltetések, valamint azok megbüntetése végett, kik szándékosan ki akarják magukat vonni a népszámlálás alul. A hatósági közegek szigorú felelőssége is ki lesz mondva. A legutolsó népszámlálás, mely az 1890. évi december hó 31-iki állapotot vette alapul, 1891. évi január hó 1-én kezdődött és tizediken fejeződött be. Az új népszámlálás elé nagy érdeklődéssel tekintenek a tudományos és szak-körök; mert ez lesz az első népszámlálás a m. kir. statisztikai hivatal újraszervezése óta, a mi az 1897. évi XXXV. t. c. alapján történt.

Hires zsebmetszőket tartóztatott le a legutóbbi csuroghy vásáron az ó-becei kertletti csendőrség. A banda főnöke Katalenovits Nóva, kinél nagyobb értékű ékszereket, kötöt, rubát és vásznat találtak. Ezek Hirschenhauser ékszerész már többször meglópták. Társai Milits Katica és Sugin Szilvána erősen tagadtak. A kihallgatás alkalmával Milits Katica arra kérte a rendőrt, hogy bocsássák ki bizonyos dolgának az elvégzésére. Davidovits Alexa rendőr gyantalanul ment utána. A mint a leány a község háza kutja mellett elhaladt, felkapaszkodott a kut párkányára és fejével a kutba vetette magát. Erre Balla József csendőr elszántan utána ugrott és még élve kimentette a leányt. Kisebb sérüléssel egyiknek sem esett nagyobb baja. A károsultak forduljanak a b.-földvári csendőrséghez.

Összeesett a bíró előtt. Különös jelenetnek voltak szemtanúi a napokban a topolyai járásbírószék folyosóján levők. Gombár bíró egy szeghegyi embert a törvényszobába hívott, abban a perében az illető német ember összerogyott és 15 percig ott fektett a téglán, amíg eszméletét vissza nem nyerte és jelentkezett a bírónál, hogy most már jobban van, a bíró székét rendelt neki és előadta panaszát.

A „Vasárnapi Ujság” október 8-iki száma 34 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „1849. október 6.” — Költemények: „A hősk emlékszóbránál” Jókai Mórtól; „Tizenhárom” Abrányi Emiltől; „Október 6.” Dömény Józseftől. — „Az aradi 13 vértanú szobra” (képekkel az aradi vértanú-szoborról). — „Október 6-ika első ünneplése.” — „Zichy Mihály allegoriai képei október 6-áról” (képpel). — „Az aradi vértanúk kivégzése” (képpel Thorma János festménye után). — „Gróf Baththyány Lajos temetése” (arcképpel és képekkel: Baththyány 1848-iki arcképe Barabásó, temetése 1870-ben, Székely Bertalan rajza után, síremléke a kerepesi-úti temetőben, Dörre Tivadar rajza után) s még több kép, melyek mind a vértanúkra s okt. 6-ára vonatkoznak. Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakk-játék, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt a „Politikai Ujdonságokkal” együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 krajár.

Francia férfikarok magyar fordításban. Az „Apollo” magyar férfigymenye XIV. évfolyamának első száma a következő karokat közli vezérkönyvben és név szerint: 264. kar. A párisi ifjuság Adams-Genée Rikárdtól; 265. kar. La Marseillaise (eredeti alakban) Rouget de l'Isle-től; 266. kar. Honvágy (francia népdal) Pérat Frigyes-től. — Az Apollo egész évi négy számának (12 nyomatott cím) előfizetési díja 2 frt 50 kr. Postai küldemények ivendők az Apollo szerkesztő kiadóhivatalának Budapest, VI. ker., Lázár-utca 18. sz. a.

„Törvényszéki és Rendőri Ujság” címmel 1899. évi november hó 5-én új lapot indit dr. Guthi Soma ismert kriminalista és író. A lap nemcsak hézagpótló, de ugyszólván nélkülözhetetlen lesz a magyar jogász közönségnek, sőt a laikus közönségnek is most, hogy az új bünvádi perrendtartás életbe lép. A Törvényszéki és Rendőri Ujság merőben gyakorlati szempontból fogja tárgyalni a legaktuálisabb kérdéseket. Megismereti, megmagyarázza az új intézményeket, az új bünvádi eljárás összes ágait, rámutatva az esetleges fonákosságokra és olyan hiányokra, amelyek orvoslást igényelnek. Ellen-

r. város
-én dél-
ndkivüli
ozata a
tetésére
Szemző
ak örök
3. A
aszfalto-
nyári
magyar
Bayer
velevező
játék-
fűtőket
28 án
állam-
A vizs-
yamod-
tézék.
hogy a
véllel);
blésileg
y bizo-
letőleg
galább
nbizozo-
gyuttal
érvész-
érvben
ntügyi
lvasni,
sak az
kiván-
gy. kir.
pszám-
viselő-
pszám-
elyeket
készen
intéz-
tetések,
osan ki
atósági
A leg-
ber hó
ó 1-én
amlálás
s szak-
ir. sta-
97. évi
a leg-
dörtség.
obb ér-
Ezek
Társai
A ki-
endör-
lvégzé-
utana.
baladt,
kutba
n utána
rtlésen
fordul-
netnek
bírósg
bert a
német
teglán,
ezett a
rendelt
száma
meg:
emlék-
niltól;
3 vér-
l). —
alle-
li vér-
után).
es ké-
netése
kere-
g több
oznak.
Sakk-
vatok.
2 frt
elhető
ker.
Képes
nára,
ajcár.
tás-
XIV.
közli
párisi
llaise
Hon-
pollo
zetési
k az
ker.,
n mel
Futhi
zag-
gyar
nost,
ény-
ntból
mer-
vádi
okra
llen-

örzini fogja az új büntető judikatúrát és hasznára lesz az ügyvédi, bírói és ügyészi karnak éppen úgy, mint a rendőri és az összes közigazgatási hatóságoknak. A Törvényszéki és Rendőri Ujság létjogosultsága ebben a rövid programban már benne van. Egy elevenen szerkesztett, tartalmas és a jogászvilág minden rétegét közelről érdeklő, hasznos közlönyt nyújt majd előfizetőinek és meg vagyunk győződve arról, hogy a nagy közönség mindjárt kezdettől fogva meleg pártolásban fogja részesíteni. A Törvényszéki és Rendőri Ujság munkatársai körében ott lesznek a jogászvilág kitünőségei és a napisajtó eleven tollu, képzett munkásai, akik fontos, aktuális kérdésekről szóló cikkeikkel, szórakoztató tárcáikkal fogják támogatni. A Törvényszéki és Rendőri Ujság gazdag hírvivőanyagát a bíróságok, a közigazgatási és a rendőrhatalóságok körében előfordult nevezetesebb személyi változások, a bírói, ügyvédi, közigazgatási és a rendőri és csendőrhatalóságokat közelebbről érdeklő közlemények, vidéki és külföldi érdekesebb jogesetek, vitás elvi kérdésekben hozott határozatok lesznek. A Törvényszéki és Rendőri Ujság különös figyelmet fordít a rendőri nyomozatokra, a törvényszéki vizsgálatokra és készséggel ad helyet ezen a téren a nagy közönség köréből fölmerülő panaszoknak. Fontosabb ügyekben szó szerint közli a végvártárgyalásokat, a vád- és a védőbeszédet s ha a nagy közönséget érdeklő „szencziósabb“ bűnper került végvártárgyalásra, a Törvényszéki és Rendőri Ujság esetleg naponként és a szünetekhez mérten több külön kiadásban jelenik meg, amely külön kiadásokat a rendes előfizetők postai szétküldéssel ingyen kapják meg. A Törvényszéki és Rendőri Ujság egyik főcélja, hogy az igazságszolgáltatás két egyenlő faktorát: a bírói és az ügyvédi közelebb vigye egymáshoz s érvényre emelje a vád és a védelem közötti paritást. A Törvényszéki és Rendőri Ujság közölni fogja a járásbírói, a törvényszéki és a felsőbb bíróságnál tárgyalásra kitűzött fontosabb bűnperket jegyzékét. A Törvényszéki és Rendőri Ujság vidéki előfizetőinek hat darab öt krajcáros bélyeg beküldése ellenében szívesen ad értesítést arról, hogy egyes ügyek milyen elintéztést nyertek. A Törvényszéki és Rendőri Ujság az Esti Ujság alakjában jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 8 forint, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. 1899. évi november hó 5-től 1900. évi január 1-ig: egy forint.

CSARNOK.

Az a csalfa...

A cigánynak szárazfája
Belesir az éjbe,
S szellő szárnyán a bús nóta
Eljut a fülébe
Annak a kis barna lánynak,
Annak a kis gyöngyvirágnak
Aranyos fülébe...

Sír zokogva az a nóta,
Mintha lelke volna,
Mintha, mintha egész világ
Bánatáról szólna...
Pedig csak egy csalfa leány,
Pedig csak egy kis csapodár
Szerelmét siratja...

Az a nóta csak azt sirja,
Csak azt panasolja,
S benne egy szív nagy bánatát,
Mély bűjt kiontja:

„Szeretlek én, kis angyalom,
Szeretlek én olyan nagyon,
Mint még ember nem szeretett:
— Szíved mégis hűtlenné lett!...
Hűtlenné lett!...“

Sír zokogva az a nóta,
Mintha lelke volna,
Mintha, mintha egész világ
Bánatáról szólna...
Pedig csak egy csalfa leány,
Pedig csak egy kis csapodár
Szerelmét siratja...

Fröbjeszevits Antal.

JOLÁN.

Írta: Szabonyi Szekeles.

Van egy jó barátom K... festőművész. Ismeretes személyiség az én K... barátom szelvény-hosszában ennek a gyönyörű magyar honnak. Egy este eljött hozzám és jó hazai bor mellett eldiskuráltunk egész éjfélig. Azzal mulattattuk egymást, hogy érdekesebb szerelmi kalandjainkat meséltük el egymásnak. K... nagyon sokat tudott e féle dolgokról mesélni, mert már ezt, a mit leírandó vagyok, egy szemhunyorintással vetette oda:

— De el ne járjon ám — a tollad. Én persze szentül fogadtam, hogy soha papírost nem fog látni a meséje, de azért nem állhatom meg, hogy le ne írjam. Olyan eredeti az egész dolog, hogy megérdemli a nyomdák-festéket. K... barátomat ime bemutatam, tehát átadom neki a szót:

„Sok szerelmi kalandom volt már, de a legérdekesebb a legelső volt. A gimnáziumot elvégezve, a mint tudod is, felmentem Pestre a mintarajz-tanodába. Azt is tudod, hogy az ideálom mindig a szőke volt; egy szép szőke nőért a pokolba mentem volna. Jolán, a kiről szólni akarok, az a szőke volt, kit ábrándos óráimban magam elé képzeltem, a kit folyton szerettem volna megfesseni, de soh'se sikerült. Egy csupán elméletben létező lány volt az ideálom mikortájt Pestre kerültem, kinek hosszú szőke haja, kék szeme, magas karsu termete volt. Erről a nem létező alakról álmodoztam éjjel-nappal, szentül meg lévén győződve, hogy ilyen nem létezik. Ha behunytam a szememet, ott állt előttem, mindig ugyanaz. Éjjel róla álmodtam s egyedül céloz az volt, hogy mihelyt elég jártas leszek az ecset forgatásában, rögtön megfestem és ez által az egy kép által nevet szerzek magamnak. Ez elméletbeli alakhoz nem lettem volna hűtlen a világgal szem. Annyira rajongtam érte, hogy akkor voltam csak boldog, ha egyedül lehettem. Ilyenkor magam elé var-

zoltam őt, elmondtam neki, hogy szeretem, megöleltem, ő megcsókolt, azt tettem vele, a mit én akartam.“

— Persze, vágtam közbe, úgy könnyű. Azt én is megtehetem. Behunyom a szememet, magam elé képzelem azt, a kit én akarok és azt tettem vele, a mit én akarok.

— Igen, nagyon helyes — folytatá ő — de tekintsd barátom azt, hogy én egy tizenhétéves romlatlan ideálta voltam. Most már persze én is nevetek a dologon, ha eszembe jut, de azt a nem létező nőt jobb szerettem, mint bárki mást valaha. Az bizonyára nem volt más, mint egy tiszta erkölcsű fiatal lélek vándorlása, szárnyalása. De hall csak: egyszer az utcán velem szembe jó egy lányka. Minden vonása egyezett az én elméletben létező ideálommal. A mint megpillantottam, a meglepetéstől a lábaim a földhöz tapadtak, megálltam, mint egy cövek és bámultam rá kimondhatatlan buta arccal. Nem tudtam felfogni, hogy lehet az, hogy egy képzeletben levő nőnek hasonmása is legyen.

— Ikrek voltak — vágtam ismét közbe.
— Lehetetlen — felelte K... festőművész, egész komoly arccal vágva a dologhoz. Én elnevettem magam és ő csak akkor vette észre a sületlen viccet, saját visszaemlékeztetésével lévén lekötve figyelme. Egy keserű mosoly húzódott végig arcán, majd imigyen folytatá: Könnyen mosolyogsz te barátom, ki a szerelmet csak névből ismered. Nem azért mondom, mintha én beleszerettem volna az egyszerre testet öltött ideálomba, hanem tudod arra a két Mariskára utalok, kiről már szóltam neked. Azok közül szerettem egyiket, de hogy melyik volt az, azt nem tudom.

— Talán azok is ikrek voltak.
— Igen és annyira hasonlítottak egymáshoz, hogy azt hittem, sőt most is azt hiszem, hogy egyik nap egyiket, más nap a másikat öleltem. De hagyjuk ezt, Jolánról akarok beszélni. Hát a mint megláttam, megfordultam és követtem őt. Nem tudtam elhatározni, hogy mitévő legyek.

A sarkába voltam egész a váci-körutól, a Károly-köruton végig a kerepesi-utig. Szerettem volna megismerni személyesen, de nem volt bátorságom hozzá, hogy megszólítsam. Felült egy lóvonatra, — tudod akkor még nem voltak villamos vasutak — én meg utána. Azon töprengtem, mily módon ismerkedhetnék meg vele, de semmit sem találtam, a mely megoldásul szolgált volna e talányban. Egy uri ember ült velem szemközt, ki mellett „ő“ gubbaszkodott. Oly szép volt. Elgondoltam, mily egyszerű modell volna ő egy Madonná képhez, ha kibontott hajjal, égre meresztené szemét. Égtem a vágytól, hogy megismerkedhessem. Néztam, néztam sokáig. A szemközt ülő ur egy lapot olvasott. Hirtelen eszembe jutott az a mód, a mely a lapok kishirdetési útján eszközöl ki az ismeretséget. Elkértem az urtól a lapot. Szívesen átadta és én elkezdtem olvasni, arcom elé tartva azt, következőképen előfővén vele a lányt saját szemem előtt. Pár perig abban a poszturában maradván, mire felnézek, nincs ott.

— Nos, szépen vagyunk, mondám.
— Várj csak kérlek egy kicsit. Megfogtam ám mégis.

— Hála istennek, sóhajtottam fel megkönnyebbülten.
— Igen, a mint láttam, hogy megszökött, leugrottam a lóvasutól, az ujság becsületes tulajdonosát kiabálva hagytam magam mögött, hogy adjam azt vissza neki, a kondokort pedig iszonyuan káromkodva, mert úgy felaláltam dönteni, hogy ha nem tört el egy pár csontja, csupán az isteni gondviselésnek köszönhettem. Az ujságot szorongatva a markomban, rohantam az ideál után. Már most észre vettem, hogy a nyomába vagyok és néha-néha hátra is tekintett, megakarván bizonyosodni a felől, vajjon állhatatos vagyok-e. Elérkezettnek véltem az időt az ujság felhasználására. Elébe kerültem és a lapot a hátammögött tartva, annak címlapját tartottam felé, kis időközben esetlenül pillantva hátra. Végre bement egy házba, én meg a kiadóhivatalba rohantam és a következő apró hirdetést tettem közzé:

„Azon szőke hölgyet, kit X. utcán végig kísérem, esdve kérem tudatni velem „Festő“ jelige alatt, ismeretség lehetséges-e?“
Ezt elvégezve, mint egy ember ki jól végzé munkáját, megelégedetten tértem haza.

(Vége köv.)

Menet-rend.

(1899. évi október hó 1-től.)

Az október hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. **Szabadka felől indulás:** Reggel 6 óra 46 perckor személyvonat, déli 11 óra 54 perckor személyvonat és esti 8 óra 35 perckor vegyesvonat.

2. **Szabadka felől érkezés:** Reggeli 6 óra 45 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 perckor személyvonat és esti 8 óra 34 perckor személyvonat.

3. **Gombos felől indulás:** Reggeli 6 óra 55 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 perckor személyvonat és esti 8 óra 41 perckor személyvonat.

4. **Gombos felől érkezés:** Reggeli 6 óra 39 perckor személyvonat, déli 11 óra 47 perckor személyvonat és esti 8 óra 25 perckor vegyesvonat.

5. **Baja felől indulás:** Reggeli 7 óra 5 perckor személyvonat, délutáni 4 óra 5 perckor vegyesvonat.

6. **Baja felől érkezés:** Reggeli 6 óra 25 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 perckor személyvonat.

7. **Ujvidék felől indulás:** Hajnali 2 óra 55 perckor vegyesvonat, reggeli 7 órakor személyvonat, délutáni 3 óra 51 perckor személyvonat.

8. **Ujvidék felől érkezés:** Reggeli 6 óra 30 perckor személyvonat, déli 11 óra 30 perckor személyvonat, esti 7 óra 17 perckor vegyesvonat.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A „bezdáni önkéntes tűzoltó-egylet“ órházat és szertárt épített 594 frt 24 kr előirányzott költséggel.

Erre a szó- és zárt írásbeli árlejtés f. hó 12-ik napján d. e. 11 órakor lesz a községháza tanácstermében.

Tervet és költségvetést Csirszka Konrád ö. t. egyleti főparancsnok urnál lehet megtekintetni. Bezdánban, 1899. évi október hó 9.

Bosnyák János,

ö. t. o. egyleti elnök.

8169/kg. 1899. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye óbecsei járásához tartozó Bács-Földvár községben lemondási folytán üresedésbe jött községi végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtoakat, hogy okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi október hó 31-éig okvetlenül nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Ezen állás javadalmozása évi 320 frt készpénz és a befolyandó végrehajtási költségek.

A szerb nyelvet és közs. irnok vagy jegyzői minősítéssel bírók előnyben részesíttetnek.

Kelt O-Becsén, 1899. évi október hó 2-án.

Dr. Balaton Gyula,

főszolgabíró.

47. szám.

II. 1899.

Kihirdetés.

A bácsi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Csépe Ferenc, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) kocsis, lakóhelye Opatovác, születési helye Opatovác, ideje 1876. évi október hó 5-ik napja s a ki Csépe Ferenc és Bajai Magdolna fia.

2. Záreczki Róza, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) házi cseléd, lakóhelye Bács, születési helye Bács, ideje 1882. évi január hó 1-ik napja s a ki néhai Záreczki Mihály és neje született Soós Katalin leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.:

Bácsban és a „Bácska“ című hírlapban.

Kelt Bácsban, 1899. évi október hó 7. napján.

Mirity Sándor,

anyakönyvezető-helyettes.

Női és férfi divatárúk

az üzlet teljes felosztása miatt

végeladás

6-2

Engel Mórnál.

9814. sz.

tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Bezdán György és neje gyulafalvi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 535 frt 67 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, a gyulafalvi kincstári telepen 333. ö. i. szám alatt épült házra és az ehhez tartozó 800 □ öl területű beütelekre, mint Bezdán György és neje gyulafalvi lakosok tulajdonát képező s ez ideig nem telekkönyvezett ingatlanra 700 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899-ik évi december hó 6-ik napján délelőtti 9 órakor Gyulafalva kincstári telep helységében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozóknak tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 70 frtot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. c. 42 ik §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni. E kötelezettség alól azonban a telepítő m. kir. államkincstár végrehajtató felmentetik.

Kelt Zomborban, 1899. évi szeptember hó 12-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. trvszéki bíró.

Idézési hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy dr. Klenáncz György bajai ügyvéd által képviselt Kubatov Ignác és társai felperesek Aladzsis István és a többi összes Gara községbeli birtokosok, mint alperesek ellen Gara község határának urbéri tagosítása és járulékaik iránt rendes keresetet adván be, a jegyzőkönyvi tárgyalásra 1899. évi november hó 7-ik napjának délelőtti 9 óráját ezen kir. törvényszék pertárába kitűzte és hogy a kereset szerint ismeretlen örökösöknek, ugymint Dobler Ádám, ifj. Knipf János és Kubatov született Sibalin Marga ismeretlen örökösöknek, továbbá Gara község elüljáróságának 1837/1899. szám alatt beadott jelentése szerint időközben elhalt Klenáncz Józsefné szül. Kling, Raity Antalné és Wolfart Mátyásné szül. Turi ismeretlen örökösöknek, és az ugyanazon jelentés szerint ismeretlen tartózkodású Kubatov Jakab, Müller András, Müller Andrásné szül. Huber, Majstrovits Antal, Schmarr Antal és Knipf Mátyásnének, valamint ezeken kívül is a többi ismeretlen vagy távollévő és ismeretlen tartózkodású érdekelteknek képviselésére ügygondnokul Farkas Zsigmond szabadkai ügyvédet kinevezte.

Egyszermind felhívattak az ismeretlen vagy távollévő és ismeretlen tartózkodású érdekeltek, hogy a részükre kirendelt ügygondnokot a célszerű védelemre nézve kellőleg utasítsák, vagy a bíróságnál más ügyvédet nevezzenek; ellenkező esetben pedig mindezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Kelt Szabadkán, 1899. évi október hó 2-ik napján.
A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság.
Dr. Fábrián, Polgár,
jegyző. **Polgár,** elnök.

3495. szám.
1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Topolya községében leköszönés folytán megtrútl, évi 450 frt javadalmazással egybekötött 1-ső számú lovas rendőrzetű állásra, nemkülönben elbocsátás folytán megtrútl 8. és 11. számú lovasrendőri állásra évi 350 frt fizetéssel ezennel pályázat nyitattik; felhívattak mindazok, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevel, katonai igazolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi magaviseletét igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezűleg irt kérvényüket az 1899. évi október hó 15-ig az elüljáróságnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát sajátjából köteles fedezni, lótarasról önmaga gondoskodik; kiszolgált altiszteknek előny biztosítottik.
B.-Topolyán, 1899. évi szeptember hó 29-én.

3-2 **Elüljáróság.**

9383., 9765., 9794. és 9811. szám.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori takarékpénztár végrehajtónak Gruics Vazulné szül. Obuskovits Alexandra végrehajtást szenvedő elleni 648 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében.

1. Az 1899. évi november hó 20. napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsáttatnak a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 907. számú betétben A. I. alatt foglalt és Gruics Vazulné szül. Obuskovits Alexandra nevében álló 1. sor, 1618. hr. és 354. ö. i. számú 144 □ öl egész ház és beltelekre és a 2. sor, 1619/1. hr. számú 107 □ ölnyi egész ingatlanra (a végreh. törv. 156. §-ának c) pontja alapján) 1237 frt 50 krban; a zombori 908. számú betétben Gruics Vazulné szül. Obuskovits Alexandra nevében álló A. II. 1-7. sorszám alatt foglalt jószágtestre 7375 frtban; az ugyanott A. VI. és VII. alatt foglalt és mindenütt 1-3. sorszámú jószágtestekre együttesen 220 frtban; és végre az ugyanott A. I. alatt foglalt 1. sor, 6489/2. hr. számú jószágtestre 605 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban.

2. Ezen árverésen a fent körülrít ingatlanok a kikiáltási áron alul eladatni nem fognak.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis a zombori 907. sz. betétben A. I. alatt foglalt jószágtestre vonatkozólag 1111 frt 30 krt; a zombori 908. számú betétben A. II. alatt foglalt jószágtestre 646 frt 40 krt, az ugyanott A. VI. és VII. alatt foglalt és együttesen elárverezendő jószágtestre 19 frt 20 krt és az ugyanott A. I. sor 6489/2. hr. szám alatt foglalt jószágtestre 89 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1 én 3333. szám a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az 1881. évi december 6-án 39425/I. M. sz. a. kelt rendeletben előírt módon a zombori m. kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

Zomborban, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi szeptember hó 7-én.

Radány Péter,
kir. tszéki bíró.

1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1899. évi V. 2118. számú végzése következtében Funk Herman javára Guttmann József és neje ellen 400 frt és járulékaik erejéig fogatnosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 492 frt 80 kr-ra becsült ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság 1899. V. 2118. számú végzése folytán 400 forint tőkekövetelés, ennek 1881. évi október hó 30-ik napjától járó 80% kamatai és eddig összesen 27 frt 65 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban a városháza udvarán leendő eszközzésére 1899. évi október hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1899. évi október hó 1-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

211. szám.
II. 1899.

Kihirdetés.

A csuroghi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető helyettese kihirdeti, hogy:

1. Jefremovits János, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása görög keleti, állása (foglalkozása) földbirtokos, lakóhelye Kamenica, születési helye Kamenica, ideje 1870. évi november hó 25-ik napja s a ki néhai Jefremovits Velemir és özv. Jefremovits Velemirné született Jovánovits Katalin fia.

2. Kojics Anna, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása görög keleti, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Csurogh, születési helye Csurogh, ideje 1876. évi január hó 8-ik napja s a ki néhai Kojics Pál és özvegy Kojics Pálné született Kovácsévits Julianna leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívattak mindazok, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesénél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) utján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Csuroghon és a „Bácska“ című hetilapban.

Kelt Csuroghon, 1899. évi október hó 2-ik napján.

Velzl István,
anyakönyvvezető-helyettes.

Kihirdetés.

A sztanisicai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Ringeisz Simon, ki családi állapotára nézve: nőtlen és a kinek vallása: római katolikus, állása (foglalkozása): földmívelési napszámornak családtagja, lakóhelye: Katymár, Bécs, születési helye: Katymár, ideje: 1875. évi augusztus hó 7-ik napja s a ki Ringeisz Simon és Marxer Rozália házastársaknak törvényes fia.

2. Schlotzer Éva, ki családi állapotára nézve: hajadon és a kinek vallása: római katolikus, állása (foglalkozása): földmívelési napszámornak kisegítő családtagja, lakóhelye: Sztanisics, születési helye: Sztanisics, ideje: 1881. évi január hó 18-ik napja s a ki Schlotzer Péter és Oszpelt Katalin házastársaknak törvényes leánya egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívattak mindazok, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesénél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) utján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Sztanisics, Katymár és a „Bácska“ című hirlapban.

Kelt Sztanisicson, 1899. évi október hó 7. napján

Patacsics Dániel,
anyakönyvvezető-helyettes.

Alkalmazást nyer.

Egy jó magaviseletű kereskedő-segéd, ki a kicsinybeni elárusításban tökéletes jártassággal bír, a magyar, német és szerb nyelvet bírja, rőfösüzletben azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok a fizetési igény és az eddigi alkalmaztatások megjelölésével hozzám intézendők.

Korény Béla,
Hódságh.

3-3

1836. szám.
kig. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyében fekvő O-Szivac község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából folyó évi október hó 22-ik (huszonkettedik) napján délután 2 órakor a községbázánál zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, amelyre a vállalkozni óhajtók ezennel meghívattak.

A verseny tárgyát egy az O-Szivac község határában a község belsőségét (az ugynevezett „Amidzsits“ és Szt. János“ utcákat) a Ferenc-csatornán át az O-Szapár-Bresztovácra vezető községi közúttal összekötendő o. ért. 6436 frt 96 kr, szóval haterzenegyszázharminchat forint 96 kr költséggel előirányzott vasszerkezettű teljes felszerelt hidkomp képezi, az ezen árlejtési hirdetményhez csatolt méret és egyéb a községbázánál megtekinthető feltételek mellett.

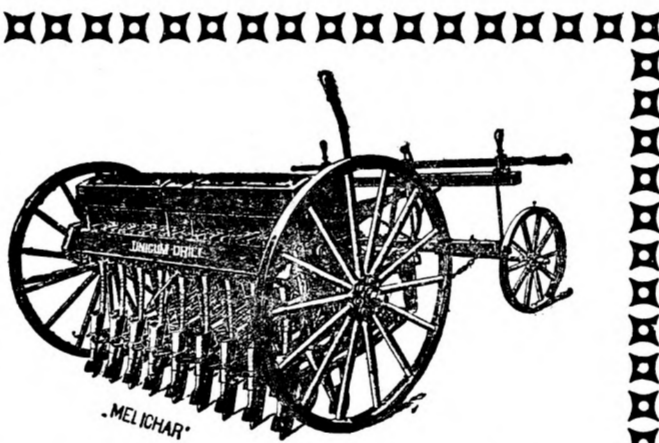
A beérkező pályázatok felett egy a község elüljárósága által választandó szakbizottság dönt.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árak s pedig az utóbbiak egy számmal mint betűkkel is kiirandók és amelyekben o. é. 644 frt, szóval hatsz-negyvennégy frt biztosíték készpénzben okvetlenül csatolandó és folyó évi október hó 20 ik napjának délelőtti 11 órájáig O-Szivac község elüljáróságára címezve nyújtandók be.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó általános, vagy a részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok Zsupánszky Lyubomir jegyző hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt O-Szivacon, 1899. évi szeptember hó 23-án.

Zsupánszky Lyubomir, **Kanczler Fülöp,**
községi jegyző. 2-2 községi bíró.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség becses tudomására hozni, miszerint a **Melchar**-féle szabadalmazott és a kontinensen legjobbnak elismert és legelterjedtebb

Unicum Drill sorvetőgépek

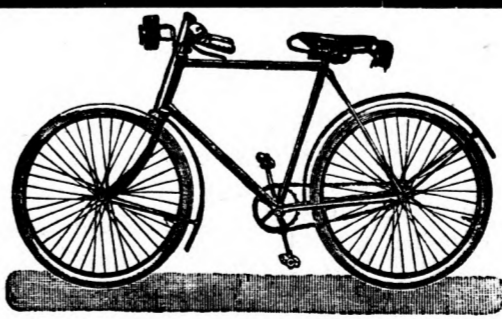
kizárólagos képviselőt Bács-Bodrogh megye területére elnyertem és ezekből úgy bajai, valamint bács-kulai, titeli és o-becesei fölteimben állandóan nagyobb raktárt tartva, lehetővé tevé ezzel az azonnali leggondosabb kiszolgálást.

Az Unicum sorvetőgépek előnyei más vetőgépek felett ma már annyira ismertek, hogy azokat külön kiemelni szükségesetlen, ugyanazért is azon tisztelteltjes kérelmekkel fordulok az igen tisztelt gazdaközönséghez, sziveskedjék becses rendelkezéseivel engem bizalommal felkeresni és én előre is biztosítom a leggondosabb kiszolgálásról.

Arjegyekkel és árajánlattal szívesen szolgál

SZÜCS ÖDÖN

*-30 mezőgazdasági gépgyára Baján.

Ritka alkalmi vétel mig készletem tart.
Valódi angol Helikal Premier, Stiria, Kayser, Seidl Nauman Coupir

kerékpárjaimat

bámulatos olesón adom, mig a készletem tart.

*-13

Két évi jótállás.
TELTSCHE GÁSPÁR,
kerékpár-raktára és mechanikai műintézete
ZOMBOR.